

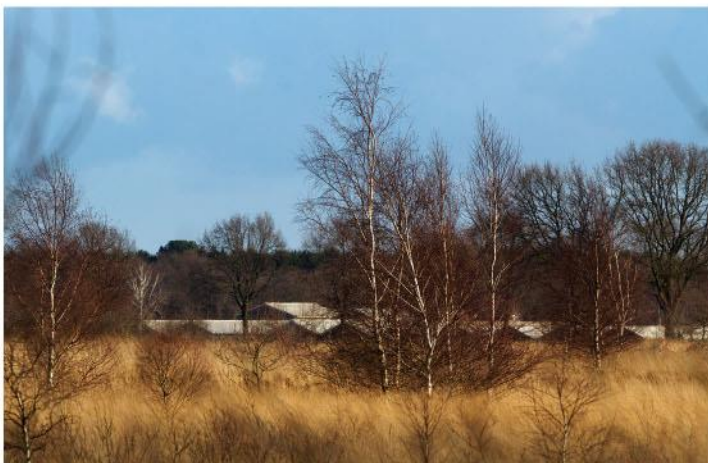

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding afvalverwerking / energiepro- ductie EEW Delfzijl B.V. met een derde lijn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

28 juli 2016 / projectnummer: 3064

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

EEW Energy-from-Waste-Group heeft het voornemen de bestaande twee lijnen van de Afval Energie Centrale op het bedrijventerrein Oosterhorn in Delfzijl uit te breiden met een derde lijn. De derde lijn zal worden gebaseerd op dezelfde techniek en capaciteit als de eerste twee lijnen van de bestaande installatie. Dit betekent een uitbreiding van de capaciteit met 192.000 ton huishoudelijk en bedrijfsafval per jaar.

De Derde lijn zal, net zoals de twee huidige lijnen, vooral huishoudelijk- en bedrijfsafval gaan verbranden. Bevoegd gezag voor het verlenen van de omgevingsvergunning is de provincie Groningen. De provincie is ook het coördinerend bevoegd gezag in de m.e.r.-procedure.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie merkt op dat het MER helder gestructureerd is. De figuren en schema's waarin het voornemen en de verbrandings- en zuiveringstechnieken zijn uitgewerkt zijn illustratief en helder. Deze informatie maakt het proces en de effecten die zullen optreden ook voor buitenstaanders inzichtelijk. De toename van de capaciteit ten opzichte van de eerste aanvraag bij oprichting van de installatie is duidelijk beschreven, toegelicht en onderbouwd. Het relevante beleidskader, zowel nationaal als Europees is goed en duidelijk beschreven.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over de omgevingsvergunning. De tekortkomingen betreffen:

- een doorkijk naar de afvalbeschikbaarheid in Nederland en het buitenland in de periode na 2022;
- een inzicht in de gevolgen voor de capaciteit van de afvalverbrandingssector in Nederland (bijv. onderbenutting en eventueel afstoting) en een doorkijk naar de effecten op het milieu van dit soort ontwikkelingen;
- een vergelijking (op basis van een LCA analyse) van de milieueffecten van verbranding op diverse bestaande locaties in Nederland van afval afkomstig uit verschillende landen van Europa;
- de beschrijving van een natte rookgasreinigingsvariant naast de in het MER gepresenteerde droge rookgasreiniging. De beschrijving op hoofdlijnen moet een vergelijking op de essentiële punten zoals emissies, energie, waterlozingen en reststoffen mogelijk maken;
- de beschrijving van de effecten en/of de mitigerende maatregelen waarmee negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden voorkomen;
- de verwerking van restproducten. Het MER gaat onvoldoende in op de verwerking van restproducten die worden opgeslagen op het naastgelegen terrein van MDSU²;

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 3064 in te vullen in het zoekvak.

² Voor het opwerken van de bodemassen heeft EEW een contract met de MDSU B.V. (Mitteldeutsche Schlacken Union). De opwerking van de bodemassen gaat plaatsvinden op het naast gelegen terrein ten noorden van de erfgrans. Hier gaat de MDSU B.V. een nieuwe slakken opwerkinstallatie (SOI) bouwen. De opwerking van de slakken gebeurt door middel

- betere onderbouwing van de scores in de effecttabel in de samenvatting bij het MER. De Commissie is van mening dat de scores in de samenvatting een te positief beeld schetsen van de effecten van het voornemen. Op basis van de informatie uit het MER en de bijlagenrapporten oordeelt de Commissie dat de effectscores op de aspecten, Energie, Natuur, Luchtkwaliteit, CO₂ en reststoffenverwerking negatiever zijn en aanpassing behoeven.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen over de omgevingsvergunning. In hoofdstuk 2 licht de Commissie het oordeel nader toe en geeft aan hoe de gesignaleerde tekortkomingen in een aanvulling kunnen worden uitgewerkt.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de aanvulling. Indien de aanvulling conform de aanbevelingen wordt opgesteld kan het milieubelang volwaardig worden meegewogen bij de besluitvorming. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader.

2.1 Doorkijk naar de lange termijn

Uit de aangeleverde data bij het MER blijkt dat het importafval voornamelijk afkomstig is uit Groot-Brittannië. Verschillende scenario's worden gepresenteerd met betrekking tot de afvalbeschikbaarheid in de toekomst. Daaruit blijkt dat de beschikbaarheid van Brits afval na 2020 zeer onzeker is. Voor afval van andere (Zuid- of Oost-Europese) oorsprong worden geen data gepresenteerd. De Commissie is van mening dat deze informatie wel in het MER moet worden opgenomen om de behoefte aan de derde lijn ook voor de langere termijn (na 2020) voldoende te onderbouwen.

Daarnaast is deze onderbouwing van belang, omdat de stelling dat "Delfzijl" goedkoper kan werken dan andere verbrandingsinstallaties zoals bijvoorbeeld Moerdijk of Hengelo ook voor de langere termijn moet kunnen worden onderbouwd. Dat betekent dat ook bij een andere herkomst van het afval moet worden onderbouwd, dat het efficiënter en milieuvriendelijker is om dit afval in Delfzijl te verbranden, omdat een teveel aan verbrandingscapaciteit in de toekomst ook een verschuiving van effecten op de omgeving met zich mee kan brengen. Daarbij moet worden gekeken naar de aan- en afvoer van afval naar de installatie, en ook naar de impact van de installaties op de omgeving.

van natte wassing. De MDSU B.V. zal hiervoor in 2016 een oprichtingsvergunning aanvragen (bron Toelichting aanvraag Revisievergunning EEW Energy From Waste Delfzijl B.V., 29 februari 2016)

De Commissie adviseert in de aanvulling (op basis van beschikbare informatie) de ontwikkelingen in de Europese afvalmarkt nader te onderbouwen en daarmee ook de noodzaak voor de langere termijn (na 2020) van het voornemen te onderbouwen. Ga daarbij ook in op de vraag wat een verschuiving van de herkomst van afval en verbranding in Nederland betekent voor het milieu (met een LCA). Geef aan of het lonend blijft om buitenlands afval in Nederland te blijven verbranden en of bij een verandering van stromen en herkomst, Delfzijl vanuit milieuoogpunt dan ook een logische locatie is.

2.2 Variant rookgasreiniging

In een aparte bijlage 8 bij het MER is een afweging gemaakt voor de keuze van het rookgasreinigingssysteem. Op basis daarvan wordt natte rookgasreiniging in het MER niet als realistisch beschouwd. Gekozen wordt voor droge rookgasreiniging vanwege de uitbreiding van de bestaande bedrijfsvoering. Met deze techniek kan de installatie voldoen aan de wettelijke grenswaarden. De uitgebreide toelichting op de keuze voor de rookgasreiniging van EEW is in de Bijlage Expert Assessment, onderbouwd aan de hand van emissiegegevens die over een periode van vijf jaar zijn verzameld. Dit onderzoek is goed uitgevoerd,

De Commissie vindt de keuze echter onvoldoende onderbouwd, omdat natte rookgasreiniging ook veel wordt toegepast, onder andere in afvalverbrandingsinstallaties' en milieuvordelen kan hebben. De Commissie is van mening dat naast het nu operationele systeem ook natte rookgasreiniging als alternatief uitgewerkt moet worden, omdat het formeel gaat om een revisievergunning voor de hele installatie, dus inclusief de al bestaande en vergunde onderdelen.

De Commissie vindt het essentieel dat voor het besluit over de revisievergunning ook het alternatief natte rookgasreiniging zodanig wordt onderzocht dat vergelijking met droge rookgasreiniging op essentiële punten mogelijk is. De Commissie adviseert in de vergelijking van deze rookgasreinigingstechnieken in te gaan op de relevante aspecten zoals de emissies naar lucht en water, de effecten van restproducten en het energieverbruik van de verschillende technieken.

2.3 Verwerking restproducten (slakken, filterkoek en slib)

De uitbreiding van de installatie betekent dat er meer reststoffen worden geproduceerd, maar men beoordeelt dit aspect toch neutraal. De Commissie oordeelt dat dit niet correct is.

Op het terrein naast dat van EEW is een nieuwe slak-opwerkingsinstallatie van MDSU voorzien, maar deze wordt verder niet beschreven in het MER. EEW heeft zich aangesloten bij het beleid zoals neergelegd in de zogenaamde Green Deal, dat is toegelicht in hoofdstuk 15 van het MER.

De Commissie merkt op dat de slakken be- en verwerking op verschillende manieren kan plaatsvinden, mede afhankelijk van de toepassing, namelijk:

- mechanische behandeling;
- fysische behandeling;
- chemische behandeling.

De bijbehorende directe (behandeling slakken) en indirecte (van het gebruik van de behandelde slakken) effecten zijn veelal slib, afvalwater en uitloging. De Commissie adviseert deze verwerking te behandelen in het MER aangezien de productie van slakken met 50% (t.o.v. de huidige productie) toeneemt. De Commissie merkt op dat een dergelijke uitwerking ook voor slib en filterkoek geldt en dat in het MER niet kan worden volstaan (afgedaan) met de opmerking dat deze op legale wijze worden verwerkt.

De Commissie adviseert de beschrijving van de effecten in het MER verder uit te werken omdat de bewerking en verwerking van de restproducten aanzienlijke milieueffecten kunnen veroorzaken.

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat een duidelijk beeld wordt gegeven van de omvang van de productie van reststoffen (slakken, slib en filterkoek) en de verwerkingsmogelijkheden daarvan. Daarbij dient ook te worden ingegaan op de milieueffecten van de verwerking, opslag, hergebruik en stort van restproducten.

2.4 Gevolgen voor beschermde soorten en Natura 2000-gebieden

De Commissie acht de effecten op de natuur adequaat beschreven met uitzondering van geluidseffecten in de aanlegfase. In de Passende beoordeling en natuurtoets is beschreven dat tijdens de aanleg verstoring van vogels en onderwaterleven door geluid kan optreden. Deze verstoring zal met name optreden door heiwerkzaamheden en heeft effect op broedvogels (binnen de 45 dB(A)-contour), niet-broedvogels (binnen de 51 dB(A)-contour), zeehonden (binnen de 45 dB(A)-contour) en de Fint (door onderwatergeluid). Deze effecten zullen met name optreden in de periode van april tot juli.

In de Passende beoordeling is aangegeven dat binnen de 45 dB(A)-contour vogels broeden, waaronder soorten³ die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Waddenzee. Op grond daarvan wordt geconcludeerd dat negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Deze conclusie acht de Commissie onvoldoende onderbouwd, omdat:

- onduidelijk is waar binnen de genoemde contour de vogels broeden, om welke soorten het gaat⁴ en in welke aantallen;
- de motieven om effecten uit te sluiten⁵ niet navolgbaar zijn onderbouwd;
- de effecten van het (eventueel) ongeschikt maken van het verstoorde gebied voor broedvogels niet in beeld zijn gebracht.

De Fint (trekvis) is gevoelig voor onderwatergeluid dat optreedt door heiwerkzaamheden. In de Passende beoordeling is aangegeven dat verwacht wordt dat trekvissen daar geen hinder van ondervinden. Het Eems-Dollard estuarium blijft passeerbaar en vissen zullen daarbij hooguit verder uit de kust trekken. De Commissie stelt echter vast dat:

- de verstoring door onderwatergeluid niet nader in beeld is gebracht en;
- cumulatieve effecten door geluidsverstoring vanuit de Duitse zijde zonder nadere onderbouwing worden uitgesloten.

³ Die zich ten dele (ruim) onder de instandhoudingsdoelstellingen bevinden zoals Noordse Stern en Visdief.

⁴ De Flora- en faunawet staat (moedwillige) verstoring van broedende vogels van alle inheemse vogelsoorten in de weg.

⁵ Te denken aan 'deels afgeschermd door de dijk, 'waarschijnlijk gewend aan hoge geluidsproductie'

In de Passende beoordeling wordt aangegeven dat Gewone en Grijze Zeehonden door geluid worden verstoord en daardoor vermijdingsdrang kunnen vertonen. Voor de Commissie is onduidelijk waarom de effecten van onderwatergeluid niet nader zijn beschreven. Daarnaast ontbreekt informatie over cumulatieve geluidseffecten, rekening houdend met effecten vanuit Duitse zijde.

Op grond van het voorgaande acht de Commissie significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee⁶ en strijdigheid met de verbodsbepalingen van de Flora- en fauna-wet niet uitgesloten. Deze conflicten kunnen naar verwachting wel worden uitgesloten indien mitigerende maatregelen worden doorgevoerd⁷. Deze mitigerende maatregelen zijn echter niet volledig beschreven.

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat, indien aanlegwerkzaamheden in de gevoelige periode van april tot juli plaatsvinden, nader wordt ingegaan op mitigerende maatregelen. Onderbouw dat conflicten met de bepalingen van de Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet zijn uit te sluiten.

Grensoverschrijdende effecten

De Commissie stelt vast dat de nieuwe depositie op daarvoor gevoelige Duitse Natura 2000-gebieden weliswaar is beschreven maar dat de ecologische gevolgen daarvan niet nader in beeld zijn gebracht.⁸ Dit geldt speciaal voor het in het Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer gelegen Waddeneiland Borkum.⁹ Er wordt volstaan met een verwijzing naar door de door de Duitse rechter aanvaardbaar bevonden grenswaarde van 7,14 mol N/ha/jaar.

Om bevoegd gezag in staat te stellen zich een oordeel te vormen over de (eventuele) effecten van het voornemen op de voor verzuring/vermesting gevoelige natuur op Borkum acht de Commissie het van belang om deze effecten in de aanvulling alsnog kwalitatief te beschrijven.

2.5 Effectscores samenvatting MER

De Commissie is van mening dat de scores in de samenvatting en het MER een te positief beeld schetsen van de effecten van het voornemen. Op basis van de informatie uit het MER en de bijlagerapporten oordeelt de Commissie dat de effectscores bijstelling behoeven waar het de aspecten, Energie en klimaat, Natuur en Luchtkwaliteit betreft. In de onderstaande paragrafen gaat zij daarop in.

Energie en klimaat

De Commissie heeft in het R&D-advies geadviseerd aan te geven welke milieuwinst (in de vorm van vermeden CO₂-uitstoot) wordt behaald bij toepassing van de diverse in het MER

⁶ Met name vanwege de verstoring van vogelsoorten die zich onder de instandhoudingsdoelstelling bevinden.

⁷ Geen aanlegwerkzaamheden uitvoeren in de voor broedvogels, trekvisseren en zeehonden gevoelige perioden, eventueel ook boren in plaats van heien en/of andere geluidsreducerende maatregelen.

⁸ Voor de Nederlandse gebieden is dat in het kader van het PAS gebeurd.

⁹ Zie ook de zienswijze van het Nationalparkverwaltung Niedersächsisches Wattenmeer van 12 mei 2016

beschreven varianten en alternatieven. In de samenvatting van het MER scoort het voornemen positief op het aspect Energie en klimaat. Op basis van de achtergrondinformatie in het MER en de LCA (CE Delft) concludeert de Commissie dat deze score neutraal zou moeten zijn, omdat verbranding in Nederland op het aspect CO₂-uitstoot geen voordeel oplevert ten opzichte van storting van het afval in Groot Brittannië.

Lucht

De Commissie merkt op dat de emissies van het voornemen toenemen bij een toename van de verbrandingscapaciteit en gelijk blijven van de verbrandings- en zuiveringstechnieken. Er is dan geen spraken van een neutraal effect, maar van een negatief effect.

Natuur

Op grond van de natuurtoets komt de Commissie niet uit op een neutrale score. Enerzijds worden schadelijke stoffen geëmitteerd die in gevoelige gebieden neerslaan, zij het in (zeer) kleine hoeveelheden en/of beneden de grenswaarden. Anderzijds treden ecologische effecten op waarvan het noodzakelijk of wenselijk wordt geacht om die te mitigeren. In het MER wordt niet gesteld dat er per saldo geen verstoring zal zijn. Zie hiervoor ook de paragraaf natuur.

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat de effecten in de samenvattende effecttabel correct worden gepresenteerd en in overeenstemming zijn met de gegevens/informatie uit het MER en de bijbehorende achtergrondrapporten. Zij adviseert daarom de samenvattende effecttabel aan te passen.

2.6 Overige opmerkingen

Eén van de ontvangen zienswijzen uit Duitsland vraagt om een continue toevoeging van actief gebromeerd-kool ten behoeve van de filtering van kwik-emissies. In de voorgenomen activiteit zal alleen actief gebromeerd-kool worden toegevoegd op het moment dat piekemissies van kwik worden gemeten. De Commissie merkt op dat het MER geen inzicht geeft in de kwik emissies die buiten de piekbelastingen om naar de lucht worden geëmitteerd en geeft daarmee ook geen inzicht in het mogelijk effect van een continue zuivering met behulp van actief gebromeerd-kool.

De Commissie adviseert om in de aanvulling na te gaan wat het effect is op de kwik emissies bij continue toevoeging van actief gebromeerd-kool. Doe dit onder andere door inzicht te geven in de historische gegevens van de kwik-emissies van de installatie in Delfzijl.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: EEW Energy From Waste Delfzijl B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen

Besluit: vaststellen of wijzigen van de omgevingsvergunning

Categorie Besluit m.e.r.: C18.4

Activiteit: EEW Energy-from-Waste-Group wil haar energie-uit-afvalcentrale op bedrijventerrein Oosterhorn in Delfzijl uitbreiden met een derde verbrandingslijn. Met deze verbrandingslijn wil EEW extra stoom en elektriciteit opwekken. Het afval wordt aangevoerd per schip of vrachtwagen en de restproducten van de verbranding worden zoveel mogelijk hergebruikt. Voordat de provincie een vergunning geeft voor de uitbreiding, worden de milieueffecten in beeld gebracht. De Gedeputeerde Staten van Groningen heeft de Commissie om advies gevraagd over de inhoud van het milieueffectrapport.

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 29 juni 2015

Aankondiging start procedure: 10 augustus 2015

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 13 augustus 2015 t/m 23 september 2015

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 15 oktober 2015

Adviesaanvraag toetsing MER bij de Commissie m.e.r.: 10 februari 2016

bekendmaking op www.provinciegroningen.nl d.d. 26 maart 2016

Ter inzage legging MER: 29 maart t/m 10 mei 2016

Toetsingsadvies uitgebracht: 28 juli 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. H.S. Buijtenhek

dhr. drs. R. Meeuwsen (secretaris)

dhr. ir. H.E.M. Stassen

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in

het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport uitbreiding derde lijn Waste to Energy Installatie Delfzijl, incl. bijlagen, 29 februari 2016;
- Passende Beoordeling en Flora- en Faunatoets EEW derde lijn, 15 januari 2016;
- Toelichting aanvraag revisievergunning EEW Energy From Waste Delfzijl B.V., 29 februari 2016;
- Vergunningaanvraag Natuurbescherminsweg 1998
- Bijlage 1 bij besluit DZR/07/2227/SDR/SM dd 12 juni 2007, aanleg, gebruik en regulier onderhoud waste-to-energyinstallatie BKB (industrieterrein Oosterhorn)
- Passende beoordeling Flora- en Faunatoets EEW Derde Lijn, 15 januari 2016
- Ergänzende Stellungnahme zum Gutachten zur Bewertung des Abgasreinigungsverfahrens der Abfallverbrennungsanlage Delfzijl (NL), juli 2016
- Abscheidung von Quecksilber in den Abgasen der Anlage EEW Delfzijl, niet gedateerd

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 1 juni 2016 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

